

Nosy Crow made this book quickly, to meet the needs of children and their families. No one involved was paid anything for their work.

We would like to thank the following people for their generous and knowledgeable input:

Axel Scheffler

Professor Graham Medley

Professor of Infectious Disease Modelling,
London School of Hygiene & Tropical Medicine

Sara Haynes

Headteacher, Arnhem Wharf Primary School, London

Alex Lundie

Deputy headteacher, Arnhem Wharf Primary School, London

Monica Forty

Headteacher, Ben Jonson Primary School

Doctor Sarah Carman

NHS Clinical Psychologist

specialising in Child and Adolescent Mental Health and Neurodevelopment

Manjul Publishing House

7/32, Ansari Road, Daryaganj, New Delhi 110 002 - India

Website: www.manjulindia.com

Registered Office: 10, Nishat Colony, Bhopal 462 003 - India

First published in India in 2020 by HarperCollins *Children's Books*

An imprint of HarperCollins Publishers

www.harpercollins.co.in

This **Marathi** edition of *Coronavirus: A Guide for Children* is published in 2020 by © Manjul Publishing House Pvt. Ltd.
by arrangements with Nosy Crow® Limited & HarperCollins Publishers India Private Limited.

ISBN 978-93-89647-97-6

Nosy Crow and associated logos are trademarks and/or registered trademarks of Nosy Crow Ltd

Text © Nosy Crow Ltd. 2020

Illustration © Axel Scheffler, 2020

Marathi translation by Dr. Shuchita Nandapurkar-Phadke

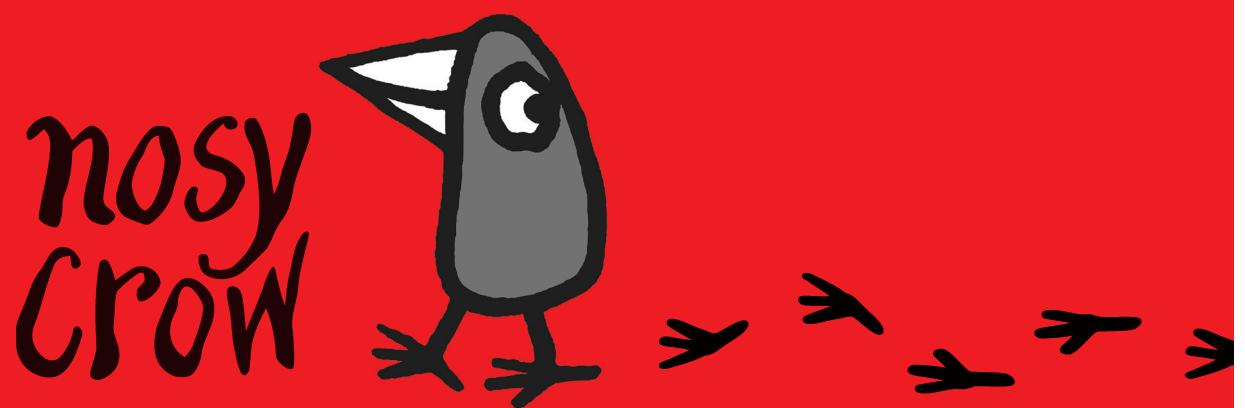
The moral right of the illustrator of this work has been asserted by him
in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988.

All rights reserved.

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Nosy Crow does not have any control over, or any responsibility for, any author or third-party websites referred to in or on this book.

A CIP catalogue record for this book is available from the British Library.

चित्रांकन : एक्सल शेफलर

कोरोना छायरस

लहान मुलांसाठी मार्गदर्शक पुस्तिका

एलिझाबेथ जेनर, केट विल्सन आणि निया रॉबर्ट्स लिखित

सल्लागार : प्रोफेसर ग्रॅहम मेडली

इन्फेक्शियस डिसीज मॉडेलिंग
लंडन स्कूल ऑफ हायजीन अँड ट्रॉपिकल मेडिसिन

मंजुल पब्लिशिंग हाउस

हा नवीन शब्द तुम्ही कदाचित ऐकला असेल.

कदाचित लोकांना त्याबद्दल बोलताना तुम्ही ऐकलं असेल. कदाचित बातम्यांमध्ये तुम्ही तो शब्द ऐकला असेल. तुम्ही शाळेत जाऊ शकत नाही, त्याला हाच शब्द कारणीभूत आहे. तुम्हाला सारखं बाहेर जाता येत नाही, मित्र-मैत्रिणींना भेटता येत नाही, त्यालाही हाच शब्द कारणीभूत आहे. मोठी माणसं किंवा तुमच्याकडे लक्ष देणारी मंडळी हळी घरातून का बाहेर पडत नाहीत, त्याचंही कारण हाच शब्द असू शकतो.

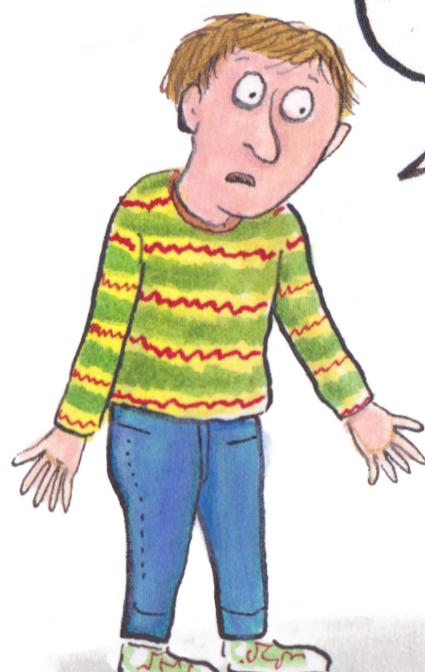
तो शब्द आहे

कोरोना

चहा यरस

पण म्हणजे नेमकं
काय? आणि प्रत्येक
जण त्याबद्दलच का
बोलतो आहे?

कोरोना व्हायरस म्हणजे काय?

कोरोना व्हायरस हा एक प्रकारचा विषाणू आहे.

विषाणू किंवा व्हायरस हे अतिशय सूक्ष्म जंतू असतात. नुसत्या डोळ्यांनी ते दिसतही नाहीत.

ते अतिशय हलके असून पाण्याच्या सूक्ष्म थेंबांबरोबर हवेत तरंगू शकतात. ते तुमच्या त्वचेवर बसू शकतात; पण तुम्हाला ते लक्षात येत नाही. त्यापैकी काही जंतू जर तुमच्या शरीरात शिरले तर तुमच्या शरीराच्या मदतीने ते आणखी जंतूंची निर्मिती करू शकतात आणि तुम्हाला खूप आजारी करू शकतात.

अनेक प्रकारचे कोरोना व्हायरस असून, त्यांपैकी काही लोकांना संसर्ग करतात. अशा एखाद्या व्हायरसने तुमच्यावर परिणाम केला असेल तर तुम्हाला कदाचित खोकला होतो किंवा नाकात शेंबूड जमतो.

हा अगदी नवा, कोरोना व्हायरसचा जंतू जेव्हा माणसाच्या शरीरात जातो तेव्हा त्याच्यामुळे कोविड-19 हा रोग होतो. ‘कोरोनोव्हायरसची लागण झाली’ असं लोक म्हणतात, तेव्हा ते याच आजारपणाबद्दल बोलत असतात.

कोरोना व्हायरस शरीरात कसा काय शिरकाव करतो?

हा कोरोना व्हायरस अगदीच नवीन असल्याने सध्यातरी शास्त्रज्ञांना
त्याच्याबद्दल प्रत्येक गोष्ट माहीत नाही, तरीसुद्धा त्यांच्या मते हा
व्हायरस आपल्या शरीरात जाण्याचे दोन मार्ग असू शकतात.

कोरोना व्हायरसचे जंतू लोकांच्या घशात आणि तोंडात राहतात. ज्या
माणसाच्या तोंडात कोरोना व्हायरसचे जंतू असतात, असा माणूस
शिंकला किंवा त्याला खोकला आला तरी हे जंतू पाण्याच्या अगदी
लहान थेंबांबरोबर बाहेर पडतात. त्या व्यक्तीच्या उच्छ्वासातून देखील
ते बाहेर पडतात.

आपल्या डोळ्यांना ते जंतू दिसत नसले तरी पाण्याचे हे अगदी लहान थेंब मात्र आपल्याला
दिसू शकतात. खूप थंडी पडते तेव्हा आपण बोलताना आपल्या तोंडातून वाफ बाहेर पडताना
दिसते ना, ती याच थेंबांची असते. ज्या हवेत असे कोरोना व्हायरसचे जंतू असतात, ती हवा
जर कुणी चुकून श्वासावाटे आत घेतली तर कदाचित त्या व्यक्तीला हा आजार होऊ शकतो.

तुम्ही तुमच्या नाकाला किंवा तोंडाला हात
लावता तेव्हा तुमच्या शरीरात असलेले कोरोना
व्हायरसचे जंतू तुमच्या हातावर येऊन बसणं
अगदी शक्य आहे.

ज्या व्यक्तीला कोरोनाची लागण झाली आहे, त्या
व्यक्तीने समजा दाराच्या हँडलला हात लावला तर
अदृश्य असणारे जंतू कित्येक तास त्या हँडलवर
मुक्काम ठोकू शकतात. जेव्हा दुसरी एखादी व्यक्ती
दार उघडण्यासाठी त्याच हँडलला हात लावेल
तेव्हा ते जंतू तिच्या हातावर येऊन बसू शकतात.

या दुसऱ्या व्यक्तीने स्वतःच्या नाकाला हात
लावला किंवा तोंडात बोट घातलं तर ते जंतू
त्याच्या शरीरातसुध्दा प्रवेश करू शकतात.

हं! या दाराच्या
हँडलवरसुध्दा जंतू असतील
का?

म्हणजेच या व्हायरसची लागण
झालेल्या व्यक्तीने स्पर्श केलेल्या
जागेला हात लावल्याने तुम्हालाही
कोरोना व्हायरसचा संसर्ग होऊ शकतो.

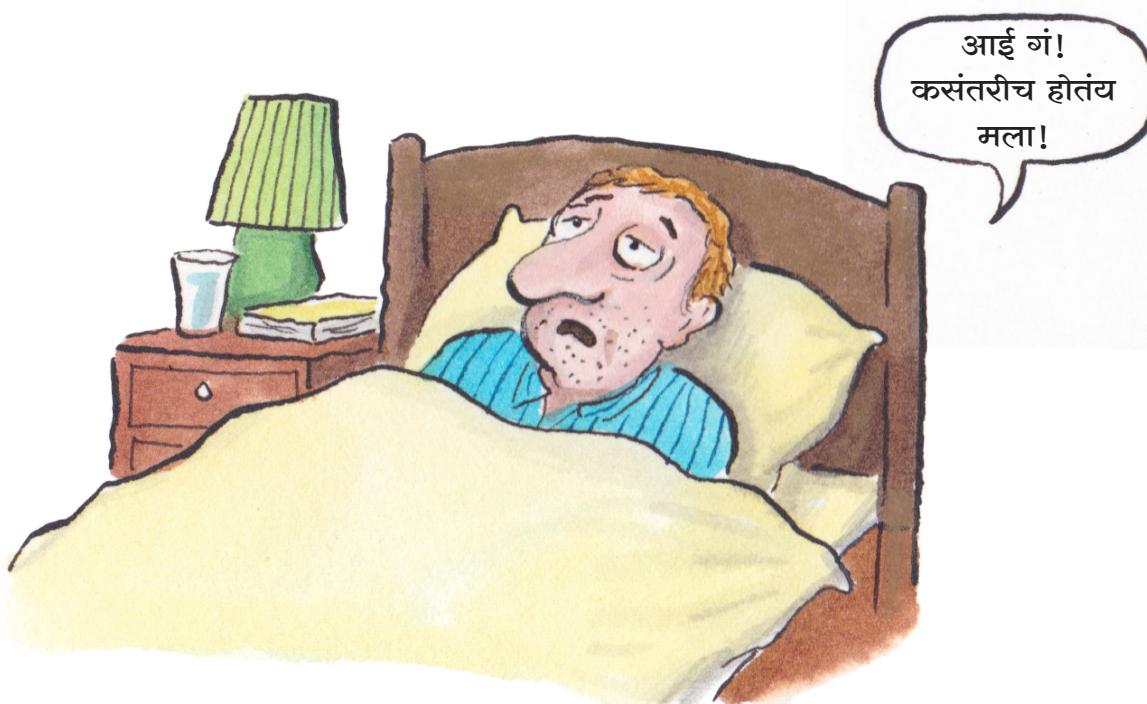
तुम्हाला कोरोना व्हायरसची लागण झाली तर... काय होऊ शकतं?

काही लोकांना, विशेषत: मुलांना, कोरोना व्हायरसची लागण झाली तरी ते आजारी पडत नाहीत. मात्र, त्यांच्या शरीरात ते जंतू मुक्काम ठोकून असतातच. त्यांच्याकडून नकळत या जंतूंच्या प्रसार होऊ शकतो.

शरीरात कोरोना व्हायरस राहू लागला की, अनेक लोकांना खोकला आणि खूप ताप येऊ शकतो. काहींचं डोकं दुखू लागतं. काहींचं अंग ठणकतं.

काही दिवस तरी हे आजारपण सुरु राहतं. आपलं शरीर म्हणजे चमत्कार आहे. या कोरोना व्हायरससारखा एखादा नवीन जंतू आपल्या शरीरात शिरताच शरीराला अचूक लक्षात येतं की, याची इथून हकालपट्टी व्हायलाच हवी. शरीर त्याला आतमध्ये मारून टाकू लागतं.

व्हायरसचा सामना करण्यासाठी आपल्या शरीराकडे एक मस्त हत्यार आहे, त्याला अँटिबॉडी किंवा प्रतिद्रव्य किंवा मारक द्रव्य असं म्हणतात. आपण आता अँटिबॉडी हा शब्द लक्षात ठेवू यात. शरीरात शिरणाच्या वेगवेगळ्या व्हायरसरूपी शत्रूचा सामना करण्यासाठी आपल्या रक्तातल्या सूक्ष्म पेशी वेगवेगळ्या अँटिबॉडीज् निर्माण करतात. या अँटिबॉडीज् पुढे होऊन व्हायरसना पकडतात. मग रक्तपेशी त्यांना गिळून त्यांच्या चट्टामट्टा करतात. असं झालं की, त्या व्यक्तीला बरं वाटू लागतं.

आपल्या प्रत्येकाच्या शरीरात वेगवेगळ्या प्रकारच्या एक हजार कोटींहून अधिक अँटिबॉडीज् असतात.

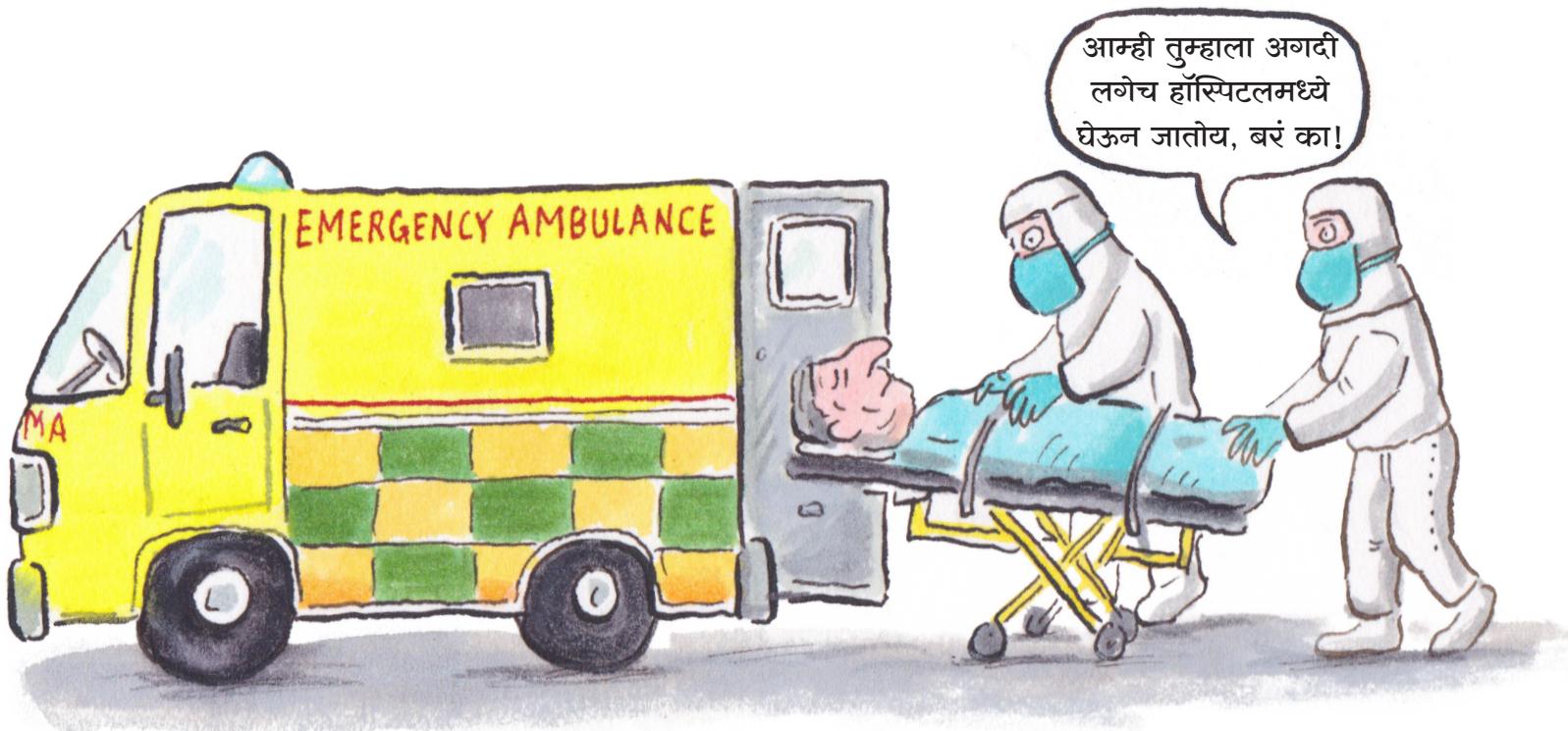
म्हणजेच आज, आत्ता, या जगात जितके लोक आहेत त्याहून जास्त प्रकारच्या अँटिबॉडीज् तुमच्या शरीरात आहेत.

असं असेल तर आपल्याला कोरोना व्हायरस पकडेल, अशी भीती काही लोकांना का वाटते?

कोरोना व्हायरसशी लढता येईल, इतकं आपल्या प्रत्येकाचंच शरीर सुदृढ आहे हे खरं असलं तरी काही लोकांचं शरीर तितकं सुदृढ नसतं. त्यांना कठीण जाईल हे खूप. अशा लोकांमध्ये सत्तरहून अधिक वयाच्या मंडळींचा समावेश होतो किंवा मग ज्यांना आधीपासून कॅन्सरसारखा रोग झाला आहे, त्यांचं शरीर आधीच दुर्बळ झालेलं असू शकतं ना?

अशा वेळेस कोरोना व्हायरसशी झगडायला त्यांना जास्त श्रम करावे लागतात. त्यांना मदत लागू शकते. त्यांना हॉस्पिटलमध्ये न्यावं लागू शकतं. तिथे त्यांना व्हैटिलेटर नावाच्या मशीनच्या मदतीने श्वास घेता येऊ शकतो.

मात्र कधी कधी या मदतीचासुद्धा उपयोग होत नाही. अशा वेळेस दुर्दैवाने त्या व्यक्ती आपल्याला नेहमीसाठी सोडून जाऊ शकतात. त्यांचा मृत्यू होऊ शकतो.

म्हणूनच या लोकांनी सगळ्यांपासून
दूर, अगदी घरातच बसून राहणं
गरजेचं आहे. नाहीतर, त्यांना कोरोना
क्वायरसचा संसर्ग होऊ शकतो.

त्यांना कोणी भेटायला जाऊ शकणार नाही. याचाच अर्थ असा की,
त्यांच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने तुम्हीसुद्धा त्यांना भेटायला जाऊ शकत
नाही; मग ते अगदी घरातलेच लोक असले तरी.

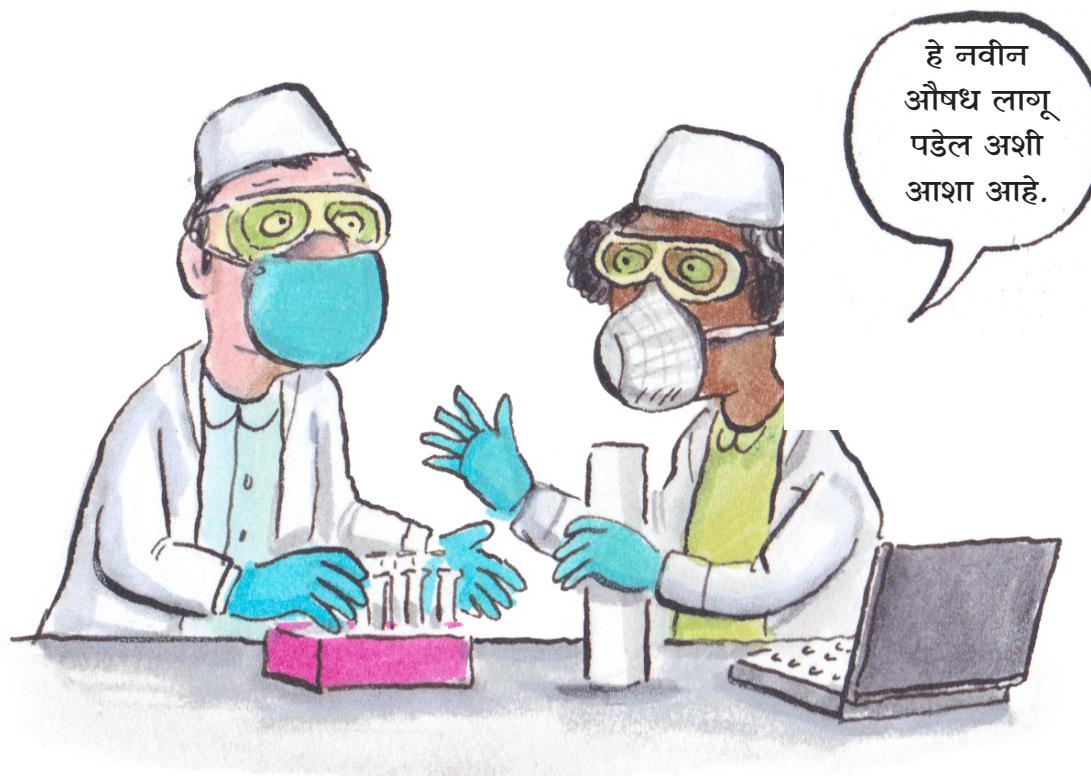

कोरोना व्हायरसवर काही उपाय आहे का?

बहुतेक लोक आपले आपण बरे होतात, तरीसुद्धा सगळ्या लोकांना पटकन आणि सुरक्षितरीत्या बरं होता यावं, यासाठी डॉक्टर आणि शास्त्रज्ञ प्रयत्नात आहेत.

सध्या तरी डॉक्टरांकडे कोरोना व्हायरससाठी कुठलाच उपाय नाही. हा अगदी नवा रोग आहे. डॉक्टरांना माहीत असलेली काही औषधं लागू पडतील, असं त्यांना वाटतंय. आजारी लोकांना ते देऊनही पाहिलं जात आहे.

या औषधांचा काही उपयोग झाला नाही तरी शास्त्रज्ञ वेगळं, नवीन औषध तयार करण्याच्या प्रयत्नात आहेत. आजवर कुणीच घेतलं नसेल असं औषध, खास कोरोना व्हायरस थांबवण्यासाठी.

त्या जोडीने शास्त्रज्ञ लस तयार करण्याचासुद्धा प्रयत्न करत आहेत.

लस म्हणजे एक विशेष औषध. सहसा, तुम्ही
छान बरे असतानाच ती तुमच्या शरीरात
टोचतात. त्यामध्ये दुर्बल किंवा मेलेले असे
व्हायरसचे जंतू असतात. तुमच्या रक्तात ज्या
ऑटिबॉडीज् असतात ना, त्या या जंतूना मारून
टाकण्याचा सराव करतात, त्यामुळे प्रत्यक्षात
जेव्हा हे जंतू तुमच्या शरीरात शिरतात तेव्हा
तुमचं शरीर त्यांचा पटकन सामना करण्याच्या
दृष्टीने तयार होऊ शकतं.

तुम्ही अगदी बाळ असताना कदाचित तुम्हाला काही लशी टोचल्या
असतील. ते-ते रोग तुम्हाला आता कधीच होणार नाहीत.

कुठलंही नवीन औषध तयार करायला कित्येक महिने लागू शकतात. तयार झालेलं औषध किंवा लस मोठ्या प्रमाणावर सगळ्यांना देण्याआधी ते सुरक्षित असल्याची खात्री करून घ्यावी लागते. थोड्या थोड्या लोकांवर अगदी काळजीपूर्वक त्याचा प्रयोग करून पाहावा लागतो. जेव्हा खात्री पटते की, असं करणं अगदी सुरक्षित असून त्याचा योन्य उपयोग होत आहे, तेव्हाच सगळ्यांसाठी त्याचा वापर करता यावा म्हणून मोठ्या प्रमाणावर त्याचं उत्पादन करावं लागतं.

आपण एरवी ज्या ज्या जागी जातो, त्यांपैकी काही जागा बंद का केल्या आहेत?

या आजारातून बहुतेक सगळे लोक बरे होणार आहेत हे खरं असलं तरी जे लोक खूप गंभीररीत्या आजारी पडू शकतात, त्यांना त्याचा संसर्ग होऊ न देण अतिशय महत्वाचं आहे, त्यामुळेच कोरोना व्हायरसच्या तडाख्यात कमीत कमी लोक अडकतील, याची खात्री करणं गरजेचं आहे. जे लोक फार आजारी पडू शकतात, त्यांना आपल्याकडून या रोगाचा संसर्ग होणार नाही, याची काळजी घेणं आवश्यक आहे. जर खूप लोक आजारी पडले तर इतक्या सगळ्यांना एकाच वेळेस हॉस्पिटलमध्ये ठेवण्याची वेळ येईल. अति गर्दा झाली तर प्रत्येकाकडे नीट लक्ष कसं देता येईल?

या कोरोना व्हायरसचा संसर्ग फार झटक्यात होऊ शकतो म्हणूनच जे लोक आपल्याबरोबर राहत नाहीत, त्यांच्या फार जवळ न जाण्याची काळजी घेणं भाग आहे.

म्हणूनच शाळा किंवा लायब्ररी अशा ठिकाणी, जिथे अनेक जण एका वेळेस जमतात, त्या जागा तूर्तास तरी बंद ठेवण्यात आल्या आहेत. लोकांनी फक्त आणि फक्त अत्यावश्यक कामांसाठी तेव्हढं बाहेर पडावं, असंच आपल्या देशाच्या सरकारचं सांगणं आहे.

डॉक्टर्स आणि नर्सेस तर सतत काम करत आहेतच; पण अन्नधान्याच्या दुकानात काम करणारे लोक किंवा आपल्या घरी सामान आणून देणारे लोक यांना त्यांच्या घरातून बाहेर पढून काम करावं लागत आहे.

आजारी लोकांवर उपचार करणाऱ्या डॉक्टर्सबरोबर मी काम करत आहे.

लोकांना काही वस्तू विकत आणणं गरजेचं असेल तर ते बाहेर पढू शकतात; पण त्या वेळेस कुणाच्याही अगदी जवळ न जाण्याची पूर्ण खबरदारी त्यांनी घ्यायला हवी.

तुम्हाला किंवा तुमच्या घरातल्या कुणाला जर बरं वाटेनासं झालं, कोरोना व्हायरसची लागण झाली की काय असं वाढू लागलं, तर पुढचे दोन आठवडे तुम्हाला तुमच्या घरातून अजिबात बाहेर पढू शकता येणार नाही.

कोरोना व्हायरसचा प्रतिकार करणं ज्यांना जड जाऊ शकतं, त्यांचं रक्षण करण्यासाठी आपण सगळ्यांनी घरी राहणं आवश्यक आहे.

सारखं घरीच बसून राहावं लागलं तर नेमकं काय होतं?

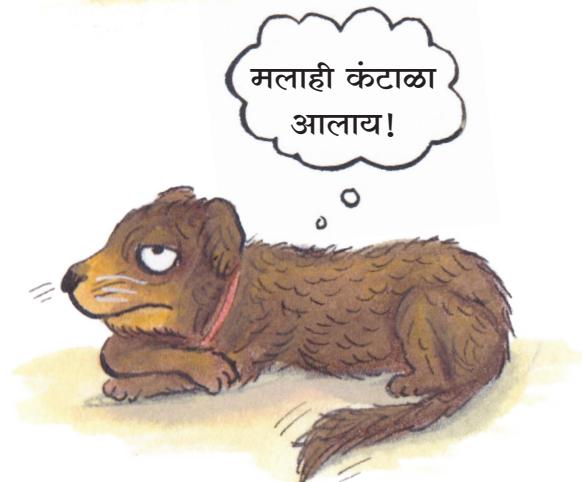
ज्यांच्याबरोबर आपण राहतो, त्यांच्याबरोबर घरात असा एकत्र वेळ घालवायला खूप मजा येऊ शकते. एखी एकत्र यायला वेळ तरी कुठे असतो? तुम्हाला शाळा असते. मोठ्या मंडळीना त्यांची नोकरी, काम, उद्योग असतो.

असं वाटणं अगदी स्वाभाविक आहे. आत्ता तुमच्या घरात जितके लोक आहेत त्या सगळ्यांनाच अगदी असंच वाटत असणार बघ! फक्त, ते तसं काही दिसू देत नसतील.

मोठ्या माणसांना, तुमची काळजी घेणाऱ्यांनासुद्धा काळजी वाटत असेल. त्यांना त्यांच्या कामाची काळजी वाटू शकते. रोजच्या गरजेच्या वस्तू विकत आणता येत नाहीत म्हणूनही त्यांना काळजी वाटू शकते.

तुला काळजी वाटत असेल तर घरातल्या मोठ्या मंडळींशी त्याबद्दल बोलून बघ. अजूनही शाळेत जात असशील तर आपल्या शिक्षकांशी बोलून पाहा किंवा कुठे जाता येत नसेल तर घरातूनच फोनवर किंवा कॉम्प्युटरवर किंवा टॅब वापरून शिक्षकांशी अथवा वडीलधाऱ्या मंडळींशी बोलून पाहा.

माझी कशी मदत होईल?

घरात राहून तू खूप मदत करत आहेसच; पण तुला स्वतःला कोरोना व्हायरसची बाधा होणार नाही किंवा तुझ्याकडून ती दुसऱ्या कोणाकडे जाणार नाही, याची तू विशेष काळजी घ्यायला हवी.

हा व्हायरस साबणाने मरतो हे तुला माहीत आहे का? तू जर हात काळजीपूर्वक आणि पुरेसा वेळ देऊन धुतलेस तर तुझ्या हातावर कोरोना व्हायरसचे जंतू राहणारच नाहीत. साबणाने हात पुरेसे चोळले आहेत की नाहीत हे लक्षात घेण्यासाठी तू एक छोटंसं, ओळखीचं गाणंसुद्धा म्हणू शकशील. ते दोनदा म्हणून होईपर्यंत हात चोळत राहायचे, की झालं.

पण हे जंतू तर
माझ्याही नाकातून
आणि तोंडातून ये-जा
करू शकतात ना?

जर खोकला आला किंवा शिंक आली तर
कोपराच्या आतल्या भागावर खोका किंवा
शिंका. पंजाचा वापर करू नका. अशाने
तुमच्याकडून दुसऱ्याकडे कोरोना व्हायरस
जाण्याचा धोका कमी होईल.

अगदी बरोबर! म्हणूनच जेव्हा नाक
पुसायचं असेल किंवा शिंकरायचं असेल
तेव्हा टिश्यूपेपरचा वापर करावा आणि तो
वापरलेला टिश्यू ताबडतोब कचराकुंडीत
टाकावा. त्यानंतर आठवणीने हात धुवावेत.
कारण, नाकातल्या शेंबडात कोरोना
व्हायरस राहत असतो. तुमच्या हातावरून
तो त्या टिश्यूवर पोहोचू शकतो.

सगळ्यांनीच या सूचना पाळल्या तर त्याचा
खूप फायदा होईल.

मला अजून काय करता येईल?

दुसरी महत्त्वाची गोष्ट म्हणजे ज्यांच्याबरोबर तुम्ही घरात एकत्र राहता त्यांच्याशी तुम्ही प्रेमाने वागू शकता. कदाचित, सध्याचे दिवस तुम्हाला प्रत्येकाताच वेगळे वाटत असतील, कठीण जात असतील.

तुम्हाला भाऊ-बहिणी असतील तर एखाद्या वेळेस तुम्हाला त्यांचा वैताग येऊ शकतो; पण त्यांच्याशी न भांडण्याचा प्रयत्न करा.

तुमच्या घरात सगळी मोठी मंडळी राहत असतील तर तुम्ही घरकामात थोडी मदत करू शकता, त्यांनी सांगितलेली कामं करू शकता. अगदी काहीच नाही तर मस्तपैकी त्यांच्या कुशीत शिरू शकता; नाही का?

शाळेत जाता येत नसलं तरी काय झालं? रोजच्या रोज शाळेचा अभ्यास अगदी घरीच करायचा, त्यामुळे मन गुंतून राहतं. कंटाळा येत नाही. शिवाय, शाळा परत सुरु होईल तोवर तुम्ही कितीतरी गोष्टी नव्याने शिकलेल्या असाल.

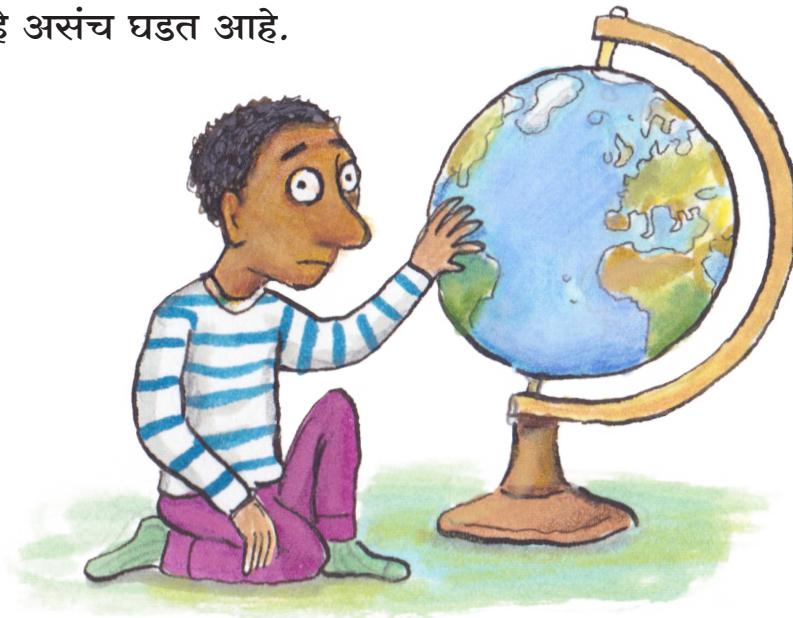
समजा तुमचा स्वतःचा स्क्रीन नसेल तर घरातल्या कुणाचा स्क्रीन शेअर करता येईल का हे शोधा. ज्या कुणाला स्क्रीनची गरज आहे, त्या सगळ्यांना तो मिळायला हवा हे लक्षात ठेवा.

घरातल्या मोठ्या मंडळींना या स्क्रीनची गरज असेल हे विसरू नका, बरं का! ते जेव्हा काम करत असतील तेव्हा त्यांना तुम्ही त्रास नाही दिला तर खूप मदत होईल. त्यांचं काम पटकन आटोपलं तर कदाचित तुमच्या बरोबर मज्जा करायला त्यांना वेळाही मिळू शकेल. अशा वेळेस काय काय धमाल करता येईल, याची तुम्ही एक यादी नव्ही करून ठेवू शकता.

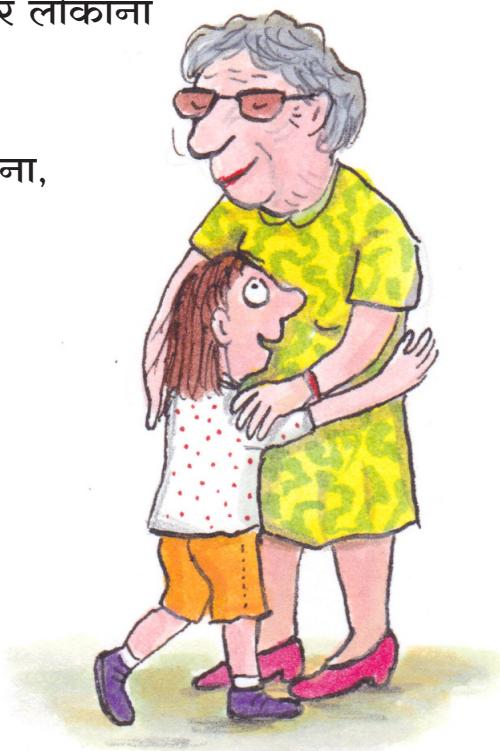
आता पुढे काय होणार?

सगळ्यांसाठीच हा काळ खूप विचित्र आहे.
सगळ्या जगात हे असंच घडत आहे.

कोरोना व्हायरसचा प्रसार थांबवण्यासाठी आपण सगळ्यांनी काळजी घेतली पाहिजे, सगळ्यांनी घरीच थांबलं पाहिजे. रोगाचा प्रसार त्यामुळे थांबला तर शास्त्रज्ञांना आणि डॉक्टरांना त्या आजारपणावर उपाय शोधून काढायला वेळ मिळेल. कदाचित, योव्य औषधं किंवा लस सापडली तर लोकांना हा आजार कधी होणारच नाही.

अचानक एखाद्या दिवशी तुम्ही तुमच्या लाडक्या लोकांना,
जे तुमच्याबरोबर राहत नाहीत, त्यांना भेटू शकाल.
हे नेमकं कधी होईल ते नाही सांगता येणार;
पण लवकरच होईल. मग तुम्ही मित्र-मैत्रींबरोबर
खेळू शकाल, पुन्हा शाळेत जाऊ शकाल. तुमच्या
आवडीच्या ज्या गोष्टी आता करता येत नाहीत,
त्या सगळ्या गोष्टी तुम्ही पुन्हा करू शकाल.

एक ना एक दिवस,
हा विचित्र
काळ संपेल.

आपण आता एकत्र
खेळू शकतो!

आम्ही पार

मिळून पाठलं!

MORE INFORMATION FOR CHILDREN

If you want to learn more and keep up to date with news about the coronavirus in India:

Helpline no.: +91 11 23978046

Toll Free no.: 1075

Helpline Email ID: ncov2019@gov.in

Website: www.mohfw.gov.in

If you want to learn more and keep up to date with news about the coronavirus, worldwide:

CBBC Newsround

<https://www.bbc.co.uk/newsround>

MORE INFORMATION FOR PARENTS, GUARDIANS AND CARERS

Aarogya Setu

Aarogya Setu is a mobile application developed by the Government of India to connect essential health services with the people of India in our combined fight against COVID-19. The App is aimed at augmenting the initiatives of the Government of India, particularly the Department of Health, is proactively reaching out to and informing users of the app regarding risks, best practices and relevant advisories pertaining to the containment of COVID-19.

Unicef

What you need to know about the virus to protect you and your family

<https://www.unicef.org/coronavirus/covid-19>

ABOUT THE PUBLISHERS

Nosy Crow is an award-winning, small, independent children's book publisher. We made this free digital book because we felt that children and parents might find it useful. We publish lots of different kinds of books for children aged 0-12.

You can find out about them here: www.nosycrow.com

Manjul Publishing House is the largest publisher of world-class literature in fiction and non-fiction by eminent authors from around the world, translated into Hindi, Marathi, Gujarati, Tamil, Telugu, Malayalam and many other Indian languages. We have published the famed Harry Potter series into Hindi and Marathi, amongst many more internationally bestselling books in many Indian languages. Our imprint Amaryllis publishes original English writing in both fiction and non-fiction categories.

For more information, go to: www.manjulindia.com

